

کنفرانس ریو : هیاهوی بسیار برای هیچ ؟

۱۷۸ کشور شرکت کننده در اجلاس جهانی سران دولتهای عضو سازمان ملل متحد در ریودوژانیرو برزیل، با امضای «بیانیه ریو» متعهد به حفاظت از محیط زیست و نگهداری آن برای نسلهای آتی شدند. اما در کنفرانس ریو، هیچ برنامه زمانی برای کاهش تولید مواد آلوده کننده و افزایش کمک به کشورهای در حال توسعه جهت تامین

امکانات رشد اقتصادی بدون تخریب محیط زیست، تعیین نشد. با اینکه پطرس فالی دبیر کل سازمان ملل، گرد همایی ریودوژانیرو را یک «کنفرانس تاریخی» خواند، اکثر سازمانهای مدافع محیط زیست نارضایتی خود را از نتایج این اجلاس ابراز داشتند.

بقیه در صفحه ۱۱

ترکیه : پیوستن به اروپا یا احیای امپراتوری ؟

دولت آنکارا با آگاهی از این امر، نقش فعالی در تلاش برای انزوای هر چه بیشتر صربستان بعد از گرفته است تا بر نفوذ خود در جهان اسلام بیافزاید. از آنجا که مسلمانان بالکان، بقایای امپراتوری عثمانی اند، ترکیه خود را قدرت حامی آنان می داند. وزیر دفاع ترکیه اخیراً کوشید تا پیوستن را به هم پیوند می دهد.

بقیه در صفحه ۱۲

کاد

ارگان مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)

چهارشنبه ۳ تیر ۱۳۷۱ - ۲۴ ژوئن ۱۹۹۲ - دوره سوم - شماره ۳۷

بسیج رژیم علیه مردم

تظاهرات و اعتراضات گسترده مردم مشهد، هم چنان مهمترین موضوع سیاسی کشور است. ابعاد این تظاهرات که جایگاهی شاخص در زنجیره اعتراضات و مبارزات مردم ایران علیه جمهوری اسلامی یافت، چنان عظیم بود، که قریب به یکماه از گذشت آن، هنوز موضوع توجه مقامات حکومت، نیروهای اپوزیسیون و روزنامه های داخل و خارج کشور است. این تظاهرات، که در پی تظاهرات بزرگ مردم در شیراز و اراک و دهها تظاهرات کوچکتر رخ داد، سران رژیم را وحشت زده کرد. آنچه که بر وحشت رژیم افزود، ماهیت روشن ضدحکومتی این تظاهرات بود. تظاهرکنندگان خشم و نفرت خود را از رژیم جمهوری اسلامی به نمایش نهادند. عکس العمل رژیم در برابر این تظاهرات و اعتراضات مردم در اراک و شیراز، عکس العملی شدید و کینه توزانه بود. دادگاههای ویژه ای در ۳ شهر ناآرام برپا گردید و گروه کثیری از مردم نارضادی و بجان آمده براساس فرامین این دادگاهها به دار آویخته شدند. حکومت اسلامی تاکنون اعدام ۴ تن در مشهد را رسماً اعلام کرده است. در شیراز نیز ۹ نفر به اعدام محکوم شدند که خبر به دار آویختن ۴ تن از آنان اعلام شد. گزارشی

رسیده موج اعدامها در مشهد، شیراز و اراک نزون تراز آن بوده است که تاکنون رسماً اعلام شده، علاوه بر آن دهها نفر را به جرم شرکت در تظاهرات به زندانهای طولی مدت دستگیر شدگان در دادگاههای در بسته چند دقیقه ای، بدون برخورداری از حق دفاع از خود و داشتن وکیل مدافع، محاکمه شدند. دادگاههایی که خاطره دادگاههای زمان جنگ و دادگاههای صحرایی را بیاد می آورد. همزمان با اعدامهای چنانکارانه، عوامل و نیروهای سرکوبگر رژیم به نمایش قدرت پرداختند و با رژه نظامی و تظاهرات فرمایشی در خیابانهای تهران و شهرهای بزرگ در صدد مرثوب کردن توده های مردم برآمدند. دستجات جدید سرکوب نظیر واحدهای ویژه «مقاومت» و «دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی» تشکیل شد و سپاه و بسیج برای مقابله با مبارزات آینده مردم، آماده شدند. همه این اقدامات نشانگر آن است که رژیم اسلامی خود را آماده می کند تا در صورت تداوم حرکات اعتراضی مردم به سرکوب خونین آنها اقدام کند. در طول یکماه اخیر تقریباً تمامی مسئولین ریز و درشت رژیم بر این واقعیت و تصمیم رژیم بر سرکوب اعتراضات مردم بقیه در صفحه ۲

حکومت از گسترش شورشها به دیگر شهرها هراسان است

در پی شورش مردم در شهرهای شیراز، اراک و مشهد

- اعدام ۴ نفر در مشهد و ۹ نفر در شیراز از سوی رژیم اعلام شد. ده ها نفر نیز به شلاق و زندان محکوم شده اند.
- رژیم برای مقابله با حرکات اعتراضی مردم در دیگر شهرها، همه امکانات خود را بسیج کرده است.
- رفسنجانی: نیروهای اطلاعات باید پیش بینی های لازم را بنمایند و مواظب اوضاع باشند.
- سازمان عفو بین الملل به اعدام ها و محاکمات سریع و ناعادلانه توسط رژیم اعتراض کرد.

خیابانها به قتل رسیده و صدها نفر نیز بازداشت شدند. بازداشت شدگان بطور مخفیانه محاکمه شده اند. تاکنون تعدادی از آنها اعدام و تعدادی دیگر به زندان و شلاق محکوم شده اند. این محاکمات هنوز ادامه دارد. تعداد اعدام شدگان در مشهد ۴ نفر و در شیراز ۹ نفر اعلام شده است. در اراک ۲۹ نفر از شرکت کنندگان در تظاهرات به یک تا ده سال زندان محکوم شده اند. در شیراز به گفته محمد کریمی دادستان انقلاب اسلامی بیش از ۲۴۰ نفر در جریان ناآرامیهای آن شهر دستگیر شده بودند.

اماکن عمومی، بانکها و فروشگاههای دولتی و دهها دستگاه خودرو، تخریب یا به آتش کشیده شدند. به نوشته روزنامه کیهان در افتشاشات اواخر فروردین ماه شیراز بیش از ۱۵ خودرو دولتی و اتوبوس شرکت واحد، ۲ پمپ بنزین، یک پاسگاه انتظامی، ۷ بانک و تعدادی از

اماکن عمومی، بانکها و فروشگاههای دولتی و دهها دستگاه خودرو، تخریب یا به آتش کشیده شدند. به نوشته روزنامه کیهان در افتشاشات اواخر فروردین ماه شیراز بیش از ۱۵ خودرو دولتی و اتوبوس شرکت واحد، ۲ پمپ بنزین، یک پاسگاه انتظامی، ۷ بانک و تعدادی از

تظاهرات ضد رژیم در بوکان

در این تظاهرات ۸ نفر کشته، ۲۰ نفر زخمی و ۳۰۰ نفر بازداشت شدند. در پی شورش مردم شهرهای شیراز، اراک و مشهد، مردم بوکان نیز علیه رژیم جمهوری اسلامی به تظاهرات وسیعی دست زدند. تظاهرات زمانی آغاز شد که یکی از مامورین محلی رژیم در روز ۱۷ خرداد عتبان از اهالی شهر

نگرانی از گسترش موج شورشها: سران رژیم کوشیدند مردم بجان آمده از فقر و فشار و مشکلات را «راذل و اوباش» معرفی کنند. خامنه ای مردم معترض مشهد را «یک قشر رذل، اوباش و چاقوکش که یک اقلیت معدودی اند» خواند که دستگاههای انتظامی «باید اینها را مثل هلفهای مرز بکنند و درو کنند و دور بیندازند» و رفسنجانی نیز بدنبال او معترضین را «بی بند و بارها، ولگردها و اوباشها» معرفی کرد که «کاباره ها و لب دریاهای گذشته را می خواهند». رفسنجانی که عمده سخنرانی خود در خطبه های نماز عید قربان را به «تحلیل» شورشهای اخیر بقیه در صفحه ۳

بیانیه مشترک اعتراضیه تشدید سرکوب در جمهوری اسلامی

شتاب دولت رفسنجانی برای جلب سرمایه های خارجی

شرکت های کراهی برای سرمایه گذاری در ایران گردید. در جهت جلب اطمینان سرمایه گذاران خارجی به سرمایه گذاری در ایران، بقیه در صفحه ۲

اروپایی و ژاپنی در حال مذاکره در مورد اکتشاف و تولید نفت خام و گاز طبیعی هستیم. در راستای همین سیاست وزیر صنایع سنگین در سفر به کره جنوبی خواستار ترقیب بیشتر

تلاش دولت رفسنجانی برای تحقق شرایط «بانک جهانی» و رفع ممنوعیت از سرمایه گذاری خارجی در ایران و هم چنین روند خصوصی کردن کارخانه ها و معادن شتاب بی سابقه ای گرفته است. طی دو هفته اخیر امتیاز «صدور خاویار ایران به منطقه خاورمیانه» به یک شرکت بازرگانی امارات متحده به نام «خلیجه نابوده» واگذار شد. وزیر نفت در مصاحبه با نشریه «پترولیوم» از گومن سرمایه گذاران خارجی را به مشارکت در عملیات استخراج نفت در ایران دعوت کرد و گفت: «هر شرکتی که مایل به ورود به این بازار (نفت) باشد، بدون توجه به اقتصاد حاکم بر عملیات آن ما موافق آن هستیم و از آن استقبال می کنیم» وی افزود: «با تعداد قابل توجهی از شرکتهای

کشاکش بر سر استعفای خاتمی

روز چهارشنبه هفته گذشته (۲۷ خرداد) روزنامه تهران تایمز در تهران خبری را منتشر کرد که بموجب آن محمد خاتمی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی استعفا کرده است. همزمان با انتشار این خبر حدسیاتی در مورد جانشین احتمالی وی نیز منتشر شد. از جمله از حسن حبیبی معاون اول رئیس جمهور و محمد محمدی ری شهری وزیر اطلاعات و امنیت نام برده شد. روزنامه تهران تایمز در روز بعد با انتشار خبر دیگر اعلام کرد که رفسنجانی استعفای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی را نپذیرفته است. خبر استعفای محمد خاتمی نخستین بار در جلسه مناظره سردبیران روزنامه های سلام و رسالت در ۶ بقیه در صفحه ۲

در این شماره :

سوسیالیسم چیست ؟

در صفحه ۷

سمت تحولات بعد از انتخابات

در صفحه ۸

اسناد همایش ریو

در صفحه ۱۰

بناسبت ۸ تیر سالروز شهیدان فدایی ما بر سر آرمانهای خویش ایستاده ایم !

۸ تیر روز شهیدان سازمان است. در هشتم تیرماه ۱۳۵۵ رژیم شاهنشاهی پس از مدتها پیگرد و در جریان عملیاتی گسترده موفق شد حمید اشرف رهبر سازمان ورفقا: یوسف قانع خشکبیجار، محمدرضا شیرخانی، محمدحسین حقنواز، علی اکبر وزیری، طاهره خرم، فلاهرضا لایق مهربانی، فاطمه حسینی، محمد مهدی فوقانی، فلامهلی خراطیور و مسگر حسینی برده راه شهادت رساند. شهادت حمید اشرف و یارانش ضربه ای سنگین بر پیکر سازمان بود. اما با تلاش، فدائاری و ایستادگی رفقای باقی مانده، سازمان برجای ماند و با شروع مبارزات توده ای و انقلاب سال

۱۳۵۷، صدها هزار مبارز شفته آزادی و عدالت جای خالی یاران از دست رفته را پر کردند. کمیته مرکزی وقت سازمان، حمید اشرف و یارانش را روز شهیدان سازمان اعلام کرد و از آن پس هر ساله ۸ تیر سمبل گرمی داشت یاد، خاطره و آرمان صدها شهید نامدار و گمنام سازمان ما شد. ۸ تیر برای فدائیان خلق روز گرمی داشت یارانی است که با پایمردی ها، فداکاریها و مبارزات و سرانجام نثار جان خویش جنبش ما را پایه نهادند، در شرایطی سخت و دشوار، آنرا حفظ کردند و آنرا به یک نیروی اجتماعی غیرقابل بقیه در صفحه ۲

اعلامیه شورای مرکزی سازمان بناسبت ۸ تیر
روز شهیدان فدایی خلق

گرامی باد یاد شهیدان فدایی

در صفحه ۶

شتاب دولت رفسنجانی برای جلب سرمایه های خارجی

بقیه از صفحه اول

وظیفه مهمی به عهده سفرای رژیم در کشورهای صنعتی گذاشته شده است. به دنبال دعوت موسویان سفیر جمهوری اسلامی از سرمایه گذاران آلمانی، هدایت زاده سفیر ایران در ایتالیا نیز در یک کنفرانس مطلوبه‌ای در رم، از سرمایه‌داران ایتالیایی برای سرمایه‌گذاری در ایران دعوت کرد. وی از جمله گفت: "در سرمایه‌گذاری‌های مشترک قبل اعلام شده بود که سهم شرکتی خارجی می‌تواند تا ۴۹ درصد باشد، اما اخیراً شورای عالی سرمایه‌گذاری تصمیم گرفت سهم شرکتی خارجی در سرمایه‌گذاری را به تناسب نوع سرمایه‌گذاری و شرایط طرح تعیین کند."

شتاب دولت رفسنجانی برای جلب سرمایه‌های خارجی علیرغم ممنوعیت آن در قانون اساسی صورت می‌گیرد. چندی پیش وزیر اقتصاد و دارایی رژیم از شورای نگهبان درخواست کرد که اصل ۸۱ قانون اساسی را "تفسیر" کند تا دولت بتواند برپایه این "تفسیر" سیاست خود را پیش ببرد، اما دولت تا اندازه‌ای در این راه عجله دارد که حتی منتظر این "تفسیر" نیز باقی نماند و همه امکانات خود را برای جلب سرمایه‌های خارجی به کار انداخت.

سیاست دولت رفسنجانی در زمینه جلب سرمایه‌گذاری خارجی و خصوصی کردن مؤسسات دولتی اعتراضات جدی را در درون حکومت برانگیخته است. مخالفان، سیاست "اهلی امتیاز به بیگانگان" را هم به دلیل مغایرت آن با قانون اساسی و هم بدلیل آنکه "ثانی استقلال" کشور است محکوم می‌کنند. روزنامه سلام در یادداشتی اعتراضی نوشته‌است: "در شرایطی که دستگاه دولتی به شدت ضعف

حمله به قطار مسافربری ایران در ترکیه

قطار مسافربری تهران-آنکارا روز ۲۱ خردادماه در حوالی شهر "موش" ترکیه مورد حمله قرار گرفت. در جریان این حمله یک کودک ۶ ساله ایرانی به نام "امیر ایوانی" کشته شد و ۸ تن دیگر از مسافرین مجروح شدند. دولت ترکیه چریکهای حزب کارگران کردستان ترکیه را مسئول این حمله اعلام کرد و مدعی شد که آنها احتمالاً به دلیل وجود نظامیان ترکیه در قطار فوق به آن حمله کرده‌اند. مقامات جمهوری اسلامی این ادعای دولت ترکیه را نپذیرفته و خواهان تحقیق و رسیدگی پیرامون این موضوع شدند. خبرگزاری جمهوری اسلامی در تفسیری به نام "تغش مشکوک دولت ترکیه در حمله مسلحانه به قطار ایرانی" نوشت که "نسبت دادن حمله مسلحانه علیه مسافران ایرانی به حزب کارگران کردستان ترکیه از مسئولیت قانونی دولت آن کشور نمی‌گاهد" بی‌تفاوتی آشکار دولت ترکیه نسبت به این حادثه روابط میان دو دولت را که در ماههای اخیر به شدت تیره شده است، باز هم تیره‌تر ساخت.

خبرگزاری جمهوری اسلامی در تفسیر خود دولت ترکیه را "عامل برهم زنده ثبات و آرامش در منطقه" خواند. به گفته مسافران ایرانی دولت ترکیه در قبال این حادثه با بی‌مسئولیتی کامل عمل کرده‌است. به گفته آنها از سوی مأمورین مسلح داخل قطار به آتش مهاجمین پاسخی داده نشد. مأمورین ترک خود را مخفی کردند و اصرار برخی از مسافرین که خواستار گرفتن اسلحه آنها برای دفاع از خود بودند نیز بی نتیجه ماند. به گفته مسافرین، ۴ ساعت پس از وقوع درگیری، ۴ مسافر مجروحین اقدام کردند. "رضایوانی" پدر

کودکی که در جریان این حادثه جان خود را از دست داد به خبرنگار روزنامه سلام گفت که "هلی کوپترها برای شناسایی می‌آمدند و بدون هیچ اقدامی صحنه را ترک می‌کردند و ۴ ساعت هیچ اقدامی جهت کمک‌رسانی به مصدومین صورت نگرفت." این پدر داغدار جریان کشته شدن فرزند خردسالش را چنین توصیف کرد: "یکی از مسافران از کویه ما گفت: تیراندازی است، دراز بکشید، امیر در قسمت بالایی کویه خوابیده بود. وقتی بلند شدم تا امیر را از بالا به کمی زیر بکشم، دو گلوله اول کتف و کمی بعد گوش مرا مجروح کرد. حالا دیگر امیر بیدار شده بود و خودش مرا اسان می‌خواست پایین بیاید. من هنوز درد را حس نمی‌کردم، سعی کردم امیر را بقل کنم، اما کودکم هنگامی در آغوش من افتاد که دیگر تمام کرده بود."

جنازه این کودک پس از ۳ روز به ایران منتقل شد. پدر وی گفت: "متأسفانه در ایران هم هیچ کمک پزشکی به ما داده نشد و حتی اسکان حمل و نقل به تهران نیز برای من و خانواده‌ام با سختی بسیار زیاد فراهم شد." پاسخ وزارت خارجه به این خانواده صدمه دیده نیز چنین بود: "بها ربطی ندارد، شما برای گردش به ترکیه رفته بودید و ما هیچ مسئولیتی در رابطه با شما نداریم." گفتنی است قطاری که مورد حمله واقع شد، متعلق به راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران نبود. به گفته مسافرین راه‌آهن برخلاف تعهدات خود، مسافرین را در شهر وان رها کرده بود. آنها از طریق کشتی به تاتوان رفته و در آنجا، ۱۷ مسافر تنها با ۳۱۵ کتف قطار ترکیه به مقصد آنکارا حرکت کرده بودند.

ما نیست، اینها ناراحتند و اینها در جامعه در همه جا هستند و ما هم تصفیه عمومی نکردیم که همه اینها را جارو کنیم. آنهایی که آرام گرفتند و در خانه‌هایشان نشستند معمولاً کارشان نداریم. شاید دلشان هم با ما نباشد، ولی ظاهراً توبه کرده‌اند و خود ما هم می‌دانیم این طور افراد را در جامعه داریم. اگر بخوایم جمعشان کنیم آنها را می‌شناسیم و می‌توانیم ولی سیاست جمهوری اسلامی این نیست."

بدینگونه رژیم آماده است تا در هر صدهای گوناگون فشار و سرکوب را تشدید کند. سران رژیم که از برآورد ساختن ابتدایی‌ترین نیازهای مردم ناتوان مانده‌اند و روز به روز بر ابعاد فقر و تنگدستی، خانه‌خوابی و بیکاری مردم می‌افزایند، بجای پاسخ‌گویی به خواستهای برحق آنان، راه سرکوب را در پیش گرفته‌اند. هر چند رژیم خواهد کوشید با دست زدن به برخی اقدامات از موج نارضایتی‌ها بکاهد، اما امکانات آن برای مهار نارضایتی بسیار اندک و کم‌تاثیر است و به‌اعتراف مسئولین رژیم، گرانی انجام گسیخته ادامه خواهد یافت و از این رو حکومت، سرکوب را به‌مثابه وسیله عمده مقابله با نارضایتی‌ها و اعتراضات کار خواهد گرفت.

اما حکومت اسلامی علیرغم همه قدرت‌نمایی‌های ظاهری و خطو نشان کشیدن‌ها به موقفیت سیاست سرکوب برای خاموش

بیانیسه مشترک اعتراض به تشدید سرکوب در جمهوری اسلامی

واکنش خشن و سرکوبگرانه رژیم در قبال تظاهرات و شورش‌های مردم شیراز، اراک و بویژه مشهد که اکنون در صدور و اجرای احکام اعدام و حبس‌های طولیل‌المدت تجلی می‌یابد، موجب اعتراض و نگرانی شدید هر انسان آزادیخواه ایرانی است. مقامات جمهوری اسلامی تاکنون اعدام ۸ نفر از دستگیر شدگان را رسماً اعلام کرده‌اند و دهانفر را به زندان‌های دراز مدت محکوم نموده‌اند. مسئولین حکومتی، پس از شورش‌های اخیر مشهد و اراک، از مردم عاصی و جان‌به‌لب رسیده این شهرها انتقام‌جویانه سخن می‌گویند و علناً تهدید می‌کنند که هر حرکت اعتراضی را شدیداً سرکوب خواهند کرد. به خون کشیده شدن تظاهرات اخیر مردم بوکان توسط رژیم که به قتل چند نفر از اهالی این شهر منجر گردید، نشانه تداوم این سیاست است.

زمینه‌های این شورش‌ها همانا فقر فزاینده، گرانی و تورم و بی‌خانمانی مردم است. رئیس‌جمهور در حالی که خود به نارضایتی مردم و زمینه‌تکرار این شورش‌ها در آینده اذعان میکند، همل بروز این نارضایتی را بصورت شورش و آشوب از یاد می‌برد. در شرایطی که مردم نیاز امکان مشارکت در امور سیاسی و اجتماعی کشور برخوردارند و نه حق بیان مشکلات خود را از طریق احزاب و مطبوعات آزاد دارند، شورش و عصیان شکل طبیعی اعتراض آنهاست.

جمهوری اسلامی پس از آخرین انتخابات مجلس که انزوای روزافزون رژیم و تحدید پایگاه آنرا حتی در میان طرفدارانش به نمایش می‌گذاشت، اینک با بحرانی اجتماعی و سیاسی مواجه است که نتیجه مستقیم استمرار سرکوب و اختناق و عدم توانایی دولت در راه انداختن چرخ‌های اقتصادی کشور است. ولی دولت بجای جستجوی راه‌حل‌های سیاسی در برابر این بحران‌ها، تنها پاسخ را در تشدید سرکوب و فعال ساختن دادگاههای انقلاب یافته است.

ما بار دیگر اعلام می‌داریم که یگانه شرط برون رفت کشور از بحران حاد اقتصادی و اجتماعی، انجام تحولات اساسی دموکراتیک، مشارکت فعالانه مردم و استقرار حکومتی است که با رعایت حقوق و آزادی‌های سیاسی مخالفین بر گزیده شده باشد. استمرار سرکوب و اختناق گر می‌از مشکلات جامعه نخواهد گشود.

ما امضاکنندگان این بیانیه، نگرانی شدید خود را از ادامه اعدام‌ها و محکومیت‌های سنگین دستگیر شدگان اخیر اعلام می‌داریم و بدینوسیله توجه افکار عمومی جهانیان را به خطری که متوجه همه بازداشت‌شدگان است جلب می‌کنیم. ما همه نهادهای بین‌المللی و حکومت‌های طرفدار حقوق بشر را فرا می‌خوانیم تا دولت رفسنجانی را تحت فشار قرار دهند و دستکم وی را از صدور احکام اعدام و زندانهای درازمدت در مورد بقیه دستگیر شدگان شورش‌های اخیر بازدارند. ما با اعلام حمایت از خواست‌های برحق بی‌خانمانان و آلودگ نشین‌های مشهد و اراک و همه مردم فقرزده و تحت ستم میهنمان، نیروهای آزادیخواه اپوزیسیون رژیم را به اتحاد عمل برای استقرار مردم‌سالاری در ایران فرا می‌خوانیم.

۲۵ خرداد ۱۳۷۱ - ۱۵ ژوئن ۱۹۹۲

حزب دموکراتیک مردم ایران - جمهوریخواهان ملی ایران - سازمان فدائیان خلق ایران - سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)

کشاکش بر سر استعفای خاتمی

بقیه از صفحه قبل

خرداد اعلام شد. یکی از شرکت‌کنندگان در این جلسه با عنوان کردن این موضوع از سردبیر روزنامه سلام پرسید: "متأسفانه جوسازی در مورد وزارت ارشاد بجایی رسید که وزیر ارشاد مجبور به استعفا شد، آیا این عدم تحمل جای تعجب ندارد، آقای هاشمی چه کسی را به جای ایشان می‌گذارد؟" سردبیر سلام پاسخ داد: "بله من هم شنیده‌ام ولی این که آقای رئیس‌جمهوری استعفا را قبول کند و کسی را جای ایشان بگذارد، معلوم نیست ولی فکر می‌کنم، مشکل به این راحتی قابل حل نیست، توضیح بیشتری ندارم که بدم."

مطابق این اطلاعات کشاکش بر سر استعفای خاتمی نزدیک به ۳ هفته ادامه داشته است. هر چند طبق آخرین خبر "تهران تایمز" رفسنجانی با استعفای خاتمی موافقت نکرده است، اما موضوع به‌هیچ‌وجه پایان یافته نیست.

مبارزه بر سر استعفای خاتمی در کابینه رفسنجانی، مبارزه برای یک تغییر ساده در کابینه نیست، بلکه کشاکش بر سر سیاست فرهنگی حکومت است که منازعات بسیار شدیدی را در درون رژیم و پیرامون آن منجر

بسیج رژیم علیه مردم

بقیه از صفحه اول

تاکید کردند و مردم را بازشت‌ترین کلمات مورد حمله قرار دادند. سخنان خامنه‌ای و رفسنجانی در میان همه این اظهارات منحصر بود و نشان‌دهنده عمق دشمنی آنها با مردم بجان آمده بود. تظاهرکنندگان را گروه‌های "رذل و اوباش" و "غفاله‌ها و مغلوب شده" نامید و خطاب به نیروهای سرکوبگر خود دستور داد که "باید اینها را مثل هلف‌های هرز بکنند و درو کنند و دور بیاندازند."

رفسنجانی نیز در خطبه‌های نماز جمعه میدقریان بخش‌مجمعی از سخنانش را به تعدید مردم اختصاص داد و ضمن دعوت حزب‌الله به سرکوب مردم گفت: "خود مردم جواب این شرارتها را بدهند بهتر است تا این که ما متوسل به خشونت، تنبیه و کيفر بشویم. البته چنان چه ضرورت پیدا کند این کار را هم خواهیم کرد." او خطاب به نیروهای انتظامی گفت: "باید به هر قیمتی که شده جلوی تخلف قانونی‌هایی را بگیرند... در جایی با نصیحت و در جایی از طریق توسل به باتون و درجایی هم با وسایل دیگر" و "بعد از طی همه این مراحل اگر مسئله‌ای باقی ماند، این دادگاهها باید که وظیفه‌شان را به خوبی انجام می‌دهند. دیدید

که با سرهت وارد می‌شوند و آدمهای شرور را به کيفر اعمالشان می‌رسانند. تاکید سران رژیم به سرکوب حرکات اعتراضی، احکام دادگاههای ویژه مبنی بر اعدام تظاهرکنندگان و خشونت نیروهای انتظامی در مقابله با مردم نشانگر موج جدیدی از سرکوب و اختناق در جامعه است که هدم امنیت، سانسور، پیگرد و بازداشت مخالفان و ناراضیان را تشدید خواهد کرد.

ابعاد این سرکوب تنها متوجه حرکات آشکار توده‌ای نیست، بلکه بر فضای سیاسی و فرهنگی جامعه نیز تأثیر می‌گذارد. رژیم و به‌ویژه جناح‌های افراطی‌تر آن تعاجم برای بستن دهان هر مخالفی را تشدید کرده‌اند. روزنامه‌ها و نشریات فیروابسته تحت فشارهای بیشتری قرار گرفته‌اند. تشدید حملات علیه وزیر ارشاد که حتی به استعفای (پذیرفته نشده) او منجر گردید، تلاش مستقیم برای محدود ساختن جریان فرهنگی و روشنگرانه در جامعه است. مخالفین سیاسی و زندانیان سیاسی سابق نیز از این موج تازه برکنار نیستند. هاشمی رفسنجانی در خطبه‌های نماز جمعه با سخنانی سخیف، آشکارا به تعدید آنان پرداخت و گفت: "دل این افراد با

حکومت از گسترش شورشها به دیگر شهرها هراسان است

در پی شورش مردم در شهرهای شیراز، اراک و مشهد

بیدار صبحه اول

در چندین شهر بزرگ کشور اختصاص داده بود، بطور مضحکی تقلا میکرد "حزب اله" را قانع سازد که دلیل این "شویبا" "پیشرفت و موفقیتها و حسن اجرایی" است که در دوره ریاست او کشور بدان نایل آمده و "دشمنان" چشم دیدن آنرا ندارند! اما از سخنان او و همینطور علی خامنه‌ای پیدا بود که به شدت نگرانند که این شورشها ادامه یافته و به دیگر شهرها و مناطق گسترش یابد. اینها بخوبی می‌دانند این ناآرامیها ریشه در فقر و تنگدستی مردم و شکاف عمیق میان مردم و حکومت دارد. حکام جمهوری اسلامی خود بوجود آورنده این وضع هستند، وضعی که هر دلیل و بهانه‌ای در هر نقطه‌ای، میتواند سبب طغیان مردم و انفجار خشم فروخورده آنها علیه ظلم و بیادگری و فقر و بی‌خانمانی حاکم بر کشور گردد. از اینرو تنها اتکالیشان همانند گذشته چماق، سرکوب و استبداد از "حزب اله" و "سبیح" برای مقابله با مردم است. خامنه‌ای می‌گوید: "جوانهای حزب الهی کشور و نیروهای مؤمن و مخلص و همانهایی که صحنه‌های جنگ را اداره کردند و بسیجی‌هایی که سالهای متمادی بارهای سنگینی را بردوش گرفتند و خانواده‌های شهدا و امثال آنها باید در صوف مقدم قرار بگیرند. در چنین شرایطی هرکس باید ببیند که کجا قرار گرفته و چه مسئولیتی بردوش او و چه کار عهده‌ای برعهده اوست. یک لحظه نباید از این کار غفلت کرد و نسبت به آن سستی ورزید."

مختلف کشور تشکیل شده‌اند و علاوه بر دفاع نظامی با حرکات آشوب طلبانه دشمنان انقلاب نیز مقابله می‌کنند. روزهای بعد بسیجی‌های مناطق مختلف کشور از جمله در لرستان، سیستان و بلوچستان، ساری، تبریز با انواع گردهمایی‌ها و اجرای مانورها به نمایش قدرت و ایجاب دعوت و وحشت پرداختند. علاوه بر سازماندهی بسیج، با تشکیل "یکان و ویژه پاسداران انقلاب"، حکومت بر تدابیر خود برای مقابله با گسترش اعتراضات مردمی افزوده است. سرتیپ سهرابی فرمانده نیروی انتظامی در "مانور کنترل اجتماعات" به استان ایلام رفته بود ضمن اعلام تشکیل "یکانه‌های ویژه پاسداران انقلاب"، گفت: "نیروهای انتظامی بنابه رسالت خطیر خود که حفظ امنیت فردی و اجتماعی و پاسداری از دستاوردهای انقلاب است، با قدرت و قاطعیت و صلابت هر چه تمام‌تر با عناصر اوپاش برخورد خواهد کرد." وی درباره یکنه‌های ویژه پاسداران انقلاب گفت: در مرکزیت نیروی انتظامی واحدی بنام یکان ویژه پاسداران انقلاب اسلامی سازماندهی شده و در هر ناحیه انتظامی نیز یک واحد بهمین نام تشکیل شده است. سرتیپ سهرابی گفت این واحدها با آمادگی کامل مشغول انجام وظیفه هستند و در هر مورد که نیروهای خط مقدم انتظامی نیاز به پشتیبانی داشته باشند، به یاری آنها می‌شتابند.

سپاه پاسداران نیز با صدور بیانیه‌ای "امت حزب اله" خواست با هوشیاری "توطئه‌های دشمنان قسم خورده انقلاب" را نقش بر آب سازند.

بازتاب گسترده تظاهرات ضد رژیم در خارج از کشور

تظاهرات ضد حکومتی در شهرهای شیراز و اراک و مشهد و زرد و خوردهای خشونت آمیز میان مردم و عوامل حکومت، بازتاب وسیعی در رسانه‌های خارجی و محافل و مجامع بین المللی یافت. در حالیکه سردمداران رژیم مامعا بود که برای نشان دادن ثبات سیاسی و امنیت رژیم به جهان خارج و جلب اعتماد آنها برای سرمایه‌گذاری در ایران، تلاش می‌کردند، این شورشها بسیاری از این کوششها را نقش بر آب کرد و صدمات زیادی به حیثیت رژیم وارد آورد. این در حالی بود که نتایج انتخابات دور چهارم مجلس نیز بطور هم‌زمان بی‌اهمیتی مردم نسبت به حکومت و شکاف میان مردم و رژیم را هم‌زمان ساخته بود. تقریباً تمام خیرگزارها و اکثر روزنامه‌ها و نشریات معتبر جهانی به انتشار اخبار و گزارشات آشوبهای اخیر کشور مبادرت کردند. روزنامه فرانسوی لوموند در گزارشی از ناآرامیهای ایران با اشاره به سخنان رفسنجانی در نماز عید قربان نوشته است: مقامات تهران پذیرفته‌اند که ایران دستخوش یک بحران وخیم اجتماعی است. لوموند در ادامه

مقاله خود می‌نویسد: دولت از این وضع پرتنش در کشور که هر چه بیشتر گسترش می‌یابد شگفت زده شده است. بنظر لوموند سیاستهای ریاضت کشانه اقتصادی جدید، افزایش بهای کالاها و خدمات، و محدودیت سوبسیدهای دولتی که برای خرید کالاهای ضروری پرداخت می‌شد، به وضع مستضعفان که انقلاب اسلامی بردوش آنها پا گرفته بود، لطمه زده است.

لوموند می‌افزاید که حکومت تصمیم گرفته است با سرعت و قاطعیت واکنش نشان دهد. نشریه تایمز مالی در شماره هفته گذشته خود در گزارشی از خبرنگار خود در تهران نوشته است: در آستانه سومین سالگرد مرگ خمینی، ایران با رهبری هاشمی رفسنجانی به مرحله تازه‌ای از زندگی سیاسی خود که بسیار متزلزل است، گام گذاشته است. این نشریه می‌افزاید: ناآرامیهای اخیر در مشهد ظاهراً با جلوگیری ماموران شهرداری از توسعه "حلبی‌آباد" مشهد که پس از انقلاب در اکثر شهرها رواج یافته است، آغاز گردید. رژیم همانطور که انتظار می‌رفت دولت‌های خارجی و عوامل دشمن و مخالفان حکومت را مسئول این حوادث اعلام کرد، اما گمان می‌رود علت اصلی آشوبهای ایران مشکلات و کمبودهای اقتصادی باشد.

روزنامه نیویورک تایمز در گزارش خود از ناآرامیهای مشهد، از قول یک بازرگان اهل مشهد، نوشته است: دولت اصرار دارد این مردم را دشمنان انقلاب بخواند اما وضع این مردان، زنان و کودکان از لحاظ اقتصادی بسیار خراب‌تر از ۱۰ سال پیش است. اگر ما انکار کنیم که مردم مشکلاتی دارند، آنها پی کارشان نخواهند رفت."

در گزارشهای روزنامه‌ها و نشریات خارجی از تردیدها و دولتی ماموران انتظامی در مقابله با تظاهرات مردم سخن گفته شده است. نیویورک تایمز نوشت: در مشهد ماموران انتظامی سلاح‌های خود را به تظاهرکنندگان تسلیم کردند. تظاهرات کنندگان با مقاومت چندانی روبرو نشدند. روزنامه لیبراسیون چاپ پاریس در گزارش خود می‌نویسد: یک جنبه مهم تظاهرات که شگفت‌انگیز است، تردید دولتی نیروهای انتظامی است که از ماموران پلیس و کمیته‌های انقلاب تشکیل شده‌اند. این روزنامه می‌نویسد: در اراک حتی پاسداران انقلاب از دخالت در اعتشاشات خودداری ورزیدند. بدنبال رویدادهای مشهد فرمانده نیروی انتظامی شهر شکوه کرده که مامورانش ملاحظاتی به سرکوب تظاهرات نشان نداده‌اند. رادیو تهران اندکی بعد اعلام کرد که این فرمانده نیز درجه پیدا کرده و برکنار شده است. به گفته همین رادیو مسئولان دوپایگاه نیروی انتظامی مشهد نیز از کار برکنار شده و به اتهام "سهل‌انگاری" در مقابله با تظاهرات مردم، در زندان به سر می‌برند.

اعتراض سازمان عفو بین الملل و پارلمان اروپا

سازمان عفو بین المللی بدنبال اعتشاشات مشهد با انتشار دو اعلامیه نسبت به بازداشت‌های گسترده و محاکمه و اعدام سریع بازداشت شدگان، واکنش نشان داد. در اعلامیه نخست، عفو بین الملل ابراز نگرانی کرده بود که محاکمات عادلانه صورت نگیرد و بازداشت شدگان مورد شکنجه و آزار قرار گیرند. در اعلامیه دوم، عفو بین الملل اعدام چهار نفر در مشهد را محکوم کرده و تاکید کرده است که در جمهوری اسلامی ایران شکنجه رایج است و اعدام‌ها پس از محاکمات ناعادلانه صورت می‌گیرد. عفو بین الملل از حکومت جمهوری اسلامی خواسته است که اتهامات وارد شده به اعدام شده‌ها و تاریخ و محل محاکمه آنها را اعلام کند و توضیح دهد که آیا آنان از حق انتخاب وکیل و حق فرجام‌خواهی برخوردار بوده‌اند یا نه. عفو بین الملل از مقامات رژیم خواسته است از صدور احکام اعدام بیشتر خودداری کنند. پارلمان اروپا نیز با انتشار قطعنامه‌ای حکومت جمهوری اسلامی را به خاطر نقض حقوق بشر و اعدام مخالفان محکوم کرد. پارلمان اروپا در این قطعنامه همچنین کمیسیون اجرائی بازار مشترک اروپا را موظف کرده که از این پس در کلیه قراردادهای بازرگانی خود با ایران، ماده‌ای ویژه پیرامون لزوم رعایت حقوق بشر بگنجانند و صریحاً تاکید نماید در صورت تجاوز به حقوق بشر از سوی دولت جمهوری اسلامی، قراردادهای مذکور لغو خواهد شد.

آخرین گزارشها

گزارشات تأیید نشده که روزهای اخیر از داخل کشور رسیده است حاکی از اوضاع فیرهادی در برخی شهرهای دیگر و ادامه ناآرامیها از جمله در جنوب تهران و جاده ساوه است. شورش هفته گذشته مردم بوکان علیه حکومت آخرین نمونه موثق و تأیید شده این ناآرامیهاست که طی آن دهها نفر از مردم بدست ماموران رژیم کشته و زخمی شدند. گزارش تظاهرات اعتراضی مردم بوکان را در مطلب جداگانه‌ای در همین شماره می‌خوانید.

خبرهای رسیده حاکی از آنست که مردم در تعدادی از شهرهای دیگر کشور نیز به اعتراض علیه رژیم اسلامی برخاسته‌اند. از جمله در شهرهای قروه و سنندج. همچنین بر اساس برخی گزارشهای دریافتی، مامورین رژیم به تخریب خانه‌های مردم در جنوب تهران (حوالی جاده ساوه) مبادرت ورزیدند و مردم در مقابل آنها ایستادند. در این درگیری عده‌ای از اهالی محلی کشته شده‌اند. هنوز این منطقه ناآرام است.

در حاشیه رویدادها

کار مردم به دست مردم!

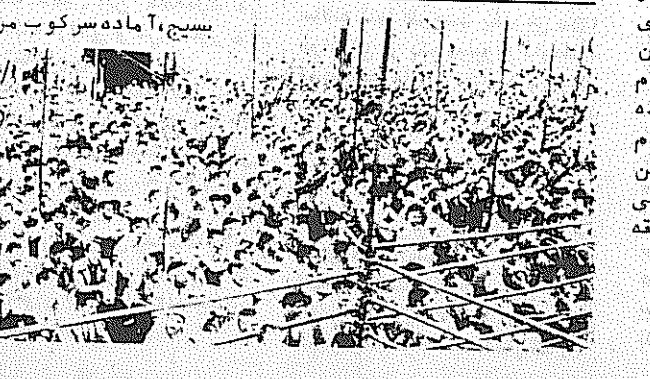
روزنامه سلام طی تحلیلی از وقایع شهرهای مشهد و اراک، خواهان آن شد که امور مربوط به شهرداری‌ها از دولت جدا شود و به دست مردم سپرده شود. این روزنامه ضمن تاکید بر اینکه این وقایع ناشی از هزل متعددی بوده نوشت: "در هر دو شهر واقعه از نحوه برخورد ماموران شهرداری با مردم شروع شده است و در ادامه به جاهای دیگر سرایت کرده است... چرا باید میان مردم و شهرداری‌ها تا این حد بیگانگی ایجاد شود؟". این روزنامه سپس با استناد به اصل یکصدم قانون اساسی در مورد شوراها می‌نویسد: "در اکثر کشورهای جهان، حتی اراضی اشغالی، شهرداری‌ها مستقل از دولت بوده و شهرداران مستقیماً بوسیله مردم یا شورای شهر انتخاب می‌شوند، به حال در این موارد بدو خوب شهرداری به‌یاری خود مردم است." سلام آنگاه خواهان اجرای فصل هفتم قانون

طرح مجدد منتظری؟

هر چند به گفته نشریه رسالت، سیاست رژیم این است که روزنامه‌ها در مورد منتظری که مورد قرض خمینی قرار گرفت، سکوت را رعایت کنند، اما مدتی است که به مناسبت‌های مختلف نام وی به صفحات روزنامه‌ها راه می‌یابد. در گذشت شیخ عباس ایزدی امام جمعه نجف‌آباد، یکی از این مناسبت‌ها بود. تعدادی آگهی تسلیت در برخی روزنامه‌ها خطاب به منتظری درج شد و در همه آنها از وی به‌عنوان "فقیه هالیتقدیر" نام برده شد. چشمگیرترین این آگهی‌ها، آگهی تسلیتی بود که از سوی "جمعی از فضلا و طلاب حوزه علمیه قم" با ۲۷ امضاء در روزنامه سلام به چاپ رسید. هم‌زمان خلخالی در خاطرات خود به تمجید از منتظری و افکار او پرداخت و نوشت: "آقای شیخ حسینعلی منتظری یکی از اساتید هالیتقدیر حوزه علمیه قم بود... او بی‌انزاه مورد توجه آیت‌الله بروجردی بود. معظم‌له در بالای منبر درس، از ایشان تحلیل میکرد... در دوران مبارزات روحانیت با دستگاه دیکتاتوری

تظاهرات ضد رژیم در بوکان

بته از صبحه اول حمله کرده و اداره ارشاد اسلامی را به آتش کشیدید. مردم در تظاهرات علنا علیه رهبران رژیم شعار میدادند. سرکوب گران رژیم به مقابله با تظاهرکنندگان برخاسته و بسوی آنها تیراندازی نمودند. بگفته حزب دمکرات کردستان ایران در این درگیری ۸ نفر کشته، ۲۰ نفر زخمی و حدود ۳۰۰ نفر بازداشت شدند.

بسیج، ماده سرکوب مردم

اخراج

۷۷۰۰ ایرانی از ژاپن

وزارت دادگستری ژاپن روز ۱۸ خرداد ماه اعلام کرد، تعداد ۷۷۰۰ نفر ایرانی که بطور غیرقانونی در ژاپن مشغول کار بوده‌اند، در سال ۱۹۹۱ از این کشور اخراج شده‌اند. رقم اخراج شدگان ۱۲ برابر اخراج شدگان در سال قبل از آن بوده است. کارگران ایرانی، پس از کارگران کره جنوبی، بزرگترین گروه اخراج شدگان از ژاپن بوده‌اند. مقامات وزارت دادگستری ژاپن ابراز امیدواری کردند که بدلیل حذف مقررات لغو رویداد بین دو کشور ایران و ژاپن تعداد کارگران ایرانی در ژاپن کاهش یابد.

کارگران ایرانی در ژاپن کسانی هستند که پس از ناامیدی از اداره زندگی خود و خانواده خود، به امید یافتن کاری رهسپار ژاپن می‌شوند. خواسته مشترک این افراد، دفاع جمهوری اسلامی ایران از آنان در برابر اجحافات مقامات و کارفرمایان ژاپنی است که تاکنون با بی‌توجهی کامل حکومت مواجه بوده است.

فوتبال

باشگاه‌های کشور

مسابقات فوتبال باشگاه‌های کشور به روزهای پایانی نزدیک می‌شود. روز جمعه ۱۸ خرداد تیم استقلال موفق شد پیروزی تهران را با تک گل صمد مرغابی یک بر صفر شکست دهد. در همین روز پاس تهران و ملوان بندر انزلی بدون گل مساوی کردند. این دو مسابقه در ورزشگاه آزادی تهران و در حضور یکصد هزار تماشاگر انجام شد. استقبال مشتاقان فوتبال در این دو مسابقه بیش از این بود. بنا به نوشته روزنامه‌ها ۱۲۰ هزار جوان تهرانی و شهرستانی به استادیوم آزادی هجوم آوردند و بسیاری از آنان موفق به ورود به ورزشگاه نشدند و این موضوع اعتراضاتی را برانگیخت. برخی روزنامه‌ها، سیمای جمهوری اسلامی را بدلیل عدم پخش این مسابقات که به این ازدهام عظیم انجامید، مورد انتقاد قرار دادند. ظاهراً دلیل عدم پخش مسابقات فوتبال داخلی توسط تلویزیون، وجود آگهی‌های تبلیغاتی در ورزشگاه‌ها است. در حالیکه گردانندگان بخش ورزشی این رسانه، مسابقات فوتبال خارجی را بطور گسترده‌ای پخش می‌کنند. روز جمعه ۲۲ خرداد تیم‌های پاس و پیروزی و ملوان و استقلال در برابر هم قرار گرفتند. تیم پاس موفق شد با گل محسن گروسی در دقیقه ۲۱ پیروزی را شکست دهد. استقلال تهران نیز با همین نتیجه و با گل عباس سرخاب (دقیقه ۲۸) ملوان انزلی را شکست دهد. این مسابقات در ورزشگاه آزادی و در حضور ۴۰ هزار تماشاچی برگزار شد. اکنون یک هفته به پایان مسابقات تیم پاس تهران، با ۳۲ امتیاز صدرنشین است و تیم‌های استقلال و پیروزی با ۳۱ و ۳۰ امتیاز در مکان‌های بعدی قرار دارند. تیم پیروزی یک مسابقه از دو تیم دیگر کمتر انجام داده است. ملوان انزلی با ۲۶ امتیاز در جای چهارم قرار دارد.

از میان رویدادها

۷۵ درصد از جمعیت کشور از نظر اقتصادی غیر فعال هستند

به گزارش روابط عمومی مرکز آمار ایران، یک چهارم از جمعیت کشور از نظر اقتصادی فعال و سه چهارم دیگر غیرفعال هستند. این نتیجه‌گیری براساس نتایج مقدماتی آمارگیری جاری جمعیت که در سال گذشته انجام شد، صورت گرفته است. براساس یافته‌های آمارگیری از "خصوصیات اجتماعی

اقتصادی خانوار"، حدود ۲۳ درصد از کل جمعیت شافلند و "بار تکفل" در سال ۶۸ برابر ۹۴ درصد بوده است. این شاخص در کشورهای پیشرفته حدود ۵۰ درصد و در کشورهای عقب مانده ۱۰۰ درصد است. براساس آمار فوق هر نفر از جمعیت فعال "بار تکفل" ۲/۱ نفر از جمعیت غیرفعال را به عهده داشته است.

زمینه سازی برای افزایش بهای بلیت اتوبوس

مدیرعامل شرکت واحد اعلام کرد که در سال جاری کسری بودجه این شرکت به ۹ میلیارد تومان خواهد رسید. این گونه سخنان مسئولین ارگانها تاکنون همواره مقدمه افزایش بهای نرخ خدمات و کالاهای عرضه شده آن ارگانها بوده است. از اینرو باید انتظار کوشش تازه‌ای برای افزایش بهای بلیت اتوبوس را در تهران داشت. اقدام قبلی در سال

گذشته با تظاهرات مردم تهران خشی شده بود. از آنجا که اتوبوسهای شرکت واحد روزانه ۳ میلیون مسافر تهرانی را جابجا می‌کنند، افزایش احتمالی بهای بلیت وسیع‌ترین بخش مردم تهران را تحت فشار قرار خواهد داد. مطابق آمار، مسافران شرکت واحد قریب ۳۰ درصد کارمند، ۱۲ درصد کارگر و ۲۶ درصد محصل هستند.

سیل زدگان سیستان هنوز زیر چادرند

گردید تازه به مراحل پایانی ساخت رسیده است. در صورت اتمام این خانه‌ها ۲۰۰۰ سیل زده می‌توانند از چادرنشینی رهایی یابند. اما ۹۰۰۰ تن دیگر باید باز هم منتظر بمانند.

مردم سیستان در چهارسال اخیر سه بار قربانی سیل ناشی از طغیان میرمند گردیدند: فروردین ۶۸، بهمن ۶۹ و فروردین ۷۰. این سیلها علاوه بر خسارات جانی ۲۴۰ روستا را در هم کوبید و ۱۱ هزار واحد مسکونی را ویران کرد. سیل زدگان بی‌خانمان در همه

این مدت مجبور به سکونت در زیر چادر گردیده‌اند و مسئولین دولتی به رقم همه وعده‌هایی که داده‌اند و می‌دهند گام موثری برای آنان برنداشته‌اند. تعدادی از خانه‌هایی که برای سیل زدگان بنا

دولت مسئول فرار مغزهاست

در جلسه‌ای که در بن پایتخت آلمان با حضور ۴۰۰ تن از صاحبان سرمایه و متخصصین ایرانی مقیم این کشور برگزار شد، نعمت زاده وزیر صنایع شرکت کرد. این جلسه از طرف سفارت جمهوری اسلامی و به قصد تشویق شرکتکنندگان برای بازگشت به ایران برگزار شد. خبرگزاری جمهوری اسلامی گزارش داد که نعمت زاده نارسائی سیستم آموزشی کشور را یکی از موانع در گسترش صنعت در ایران نامید. وی هم‌چنین در پاسخ سئوالی درباره فرار مغزها از کشور گفت دولت با تعطیل کردن دانشگاهها به مدت چهارسال مسبب فرار استاد و دانشجو به خارج از کشور شد. نعمت زاده خطاب به حضار اظهار داشت، دانشگاههای کشور سالانه تنها ظرفیت پذیرش ۱۵۰ هزار تن از یک میلیون داوطلب تحصیلات عالی را دارند و دولت برای ۸۵۰ هزار تن دیگر ناهد برنامه است.

کنفرانس ائتلاف خبرگزاری‌های جنبش عدم تعهد در تهران

دوشنبه هفته گذشته ششمین کنفرانس "ائتلاف خبرگزاریهای جنبش عدم تعهد" (پوول) در هتل استقلال تهران کار خود را آغاز کرد. در این کنفرانس که به مدت ۶ روز ادامه داشت، نمایندگان و روسای هیاتهای ۶۰ کشور عضو جنبش عدم تعهد شرکت داشتند. بنابه گزارش روزنامه‌های تهران بحث و گفتگو پیرامون نقش حرفه‌ای "ائتلاف خبرگزاریهای جنبش عدم تعهد" در عصر جدید روابط بین‌المللی، اتخاذ اقدامات عملی برای تقویت زیربنایی خبرگزاریهای عضو "پوول"، گزارشهای مراکز توزیع مجدد، ارزشیابی وضعیت کنونی "اکوپول" و چشم‌اندازهای آن، آموزش حرفه‌ای روزنامه‌نگاران پوول و... مواد اصلی دستور کار این کنفرانس بودند. روزنامه کیهان در معرفی ائتلاف خبرگزاریهای کشورهای عضو جنبش عدم تعهد "پوول" می‌نویسد: "پوول" عبارتست از یک سیستم مبادله در بین خبرگزاریها. غیرمتعهد، این امر در سالهای نخست پس از تشکیل ائتلاف براساس توافق‌های دوجانبه و از طریق خطوط مخابراتی موجود بین اعضا انجام می‌گرفت. بعدها بدنبال انسجام بیشتر شبکه

فول گرانی افسار گسسته است

مخابراتی، تعدادی از خبرگزاریهای عمده به‌عنوان مراکز توزیع برگزیده شدند که وظیفه دریافت گزارشهای خبری روزانه خبرگزاریهای واقع در منطقه خود و توزیع مجدد آن در شبکه را برعهده دارند. سرویس اخبار "پوول" به ۴ زبان رسمی جنبش عدم تعهد انگلیسی، فرانسه، عربی و اسپانیولی تهیه و منتشر می‌شود. "پوول" از سال ۱۹۸۵ با هماهنگی خبرگزاریها یوگسلاوی (تانیوگ) مبادرت به راه‌اندازی سرویس خبری ویژه‌ای بنام "اکوپول" برای انتشار اخبار و گزارشهای اقتصادی کرده است. غیر از وظیفه اصلی پوول یعنی مبادله خبر و اطلاعات، تاسیس خبرگزاریهای ملی در کشورهایی که فاقد آنند، تقویت خبرگزاریهای نیازمند عضو آموزش حرفه‌ای، تلاش جمعی جهت متقاعد ساختن دول عضو به کاستن تعرفه‌های خطوط مخابراتی اجاره‌ای مطبوعات، همکاری با سازمان ملل، یونسکو و سازمانهای تخصصی بین‌المللی دیگر، مساعدت به ارگانهای خبری و خبرگزاریهای جنبش‌های آزادیبخش، همکاری حرفه‌ای با شبکه‌های مبادله خبر منطقه‌ای، پوشش خبری جمعی و قایع عمده بین‌المللی و گردهمایی مربوطه جنبش عدم تعهد از جمله وظایف "پوول" است.

همزمان با افزایش شتابان نرخ کالاها و خدمات، دولت توزیع کالاهای کوبنی را به شدت کاهش داده است. مثلا در چهارماه اخیر شماره کوبین گوشت اعلام نشد. در حالیکه در سال گذشته تقریبا ماهی یکبار این کار صورت می‌گرفت. در یازده ماهه گذشته تنها یکبار کوبین مرغ و تخم مرغ برای دریافت مستقیم معادل سوپسید آن (نفری ۱۵۰ تومان) اعلام شد. در حالیکه می‌بایست طی این مدت ۴ بار کوبین مرغ و ۶ بار کوبین تخم مرغ اعلام می‌شد.

رئیس مجلس: تعیین سیاست خارجی نقشی ندارد

ناطق نوری رئیس مجلس شورای اسلامی در مصاحبه با خبرنگاران داخلی و خارجی شایعه "مطیع" بودن مجلس چهارم را رد کرد و گفت: "اینطور نیست که هرطور به مجلس گفته شود، همان را عمل کند. براساس اختیاراتی که قانون در اختیار مجلس قرار داده، از آن استفاده خواهد شد." ناطق نوری در عین حال فاش ساخت که مجلس هیچ نقشی در تعیین سیاست خارجی رژیم ندارد. وی گفت: "سیاست خارجی کشور توسط شورای امنیت ملی طراحی و با نظر مقام رهبری اجرا می‌شود و مجلس در زمینه تغییر سیاست خارجی نقشی ندارد." وی در سوال دیگری پیرامون ارتقاء روابط ایران و مصر، مجددا تاکید کرد: "این مسئله مربوط به مقام رهبری و شورای امنیت ملی است و یقینا سیاست متخذه مورد تاکید مجلس نیز خواهد بود." ناطق نوری لزوم معرفی کابینه به مجلس جدید و گرفتن رای اعتماد را رد کرد و گفت: "قبل از بازنگری قانون اساسی دولت باید از مجلس جدید رای اعتماد می‌گرفت اما با اصلاحات بعمل آمده در قانون اساسی احتیاجی به چنین کاری نیست."

بالاخره وزیر تایید کرد!

مهندس فرضی وزیر پست و تلگراف و تلفن پس از چند ماه تکذیب و انکار، سرانجام افزایش شدید نرخ خدمات پستی را تایید کرد. وی که در یک برنامه تلویزیونی در مرکز باختران شرکت کرده بود، در پاسخ به سوالات مردم استان، افزایش نرخ خدمات پستی را تایید نمود و علت آن را خودکفا بودن وزارت پست و تلگراف و تلفن ذکر کرد. وی گفت: ما برای اینکه افزایش حقوق کارمندان و افزایش هزینه‌های وزارت را تامین کنیم، بالاچاره نرخ خدمات پستی را افزایش دادیم. نرخ خدمات پستی از اواخر سال گذشته به یکباره و به میزان ۱۰۰ تا ۲۰۰ درصد افزایش پیدا کرد. اما در برابر اعتراض مردم و سوالات روزنامه‌نگاران، مسئولین این وزارتخانه تا قبل از صحبت اخیر وزیر، هرگونه افزایش در نرخ خدمات پستی را به شدت تکذیب و انکار می‌کردند!

قتل به و سیله پسر امام جمعه!

در روز چهارشنبه ۶ خرداد، فرزند امام جمعه شهرضا همبازی خود را در حین بازی با شلیک ۳ گلوله به قتل رساند. ظاهرا بی‌مسئولیتی امام جمعه شهرضا که اسلحه پرا در دسترس فرزند کوچک خود قرار داده بود، باعث این فاجعه شد. روزنامه سلام که این خبر را منتشر کرد در مورد مجازات احتمالی آقای امام جمعه اطلاعی منتشر نکرد. بنظر می‌رسد پرونده این قتل، از آنجا که یک امام جمعه دخیل است، به سرعت بسته شده است.

سیاست تسلیحاتی جمهوری اسلامی و تبلیغات غرب

فرب اینک پس از اضمحلال دشمن دیرین در شرق، دست اندر کار چهره دادن به خصم خود در جهان سوم، بویژه کشورهای اسلامی و از آن جمله در ایران است. هدف، ایجاد اتحادیه و اتخاذ تمهیداتی است که شمال - ایالات متحده، اروپا و روسیه و ... را در مقابل خطری که برهم آنان از جانب جنوب - جهان سوم - تهدیدشان می‌کند، تأمین بخشد. از عناصر اصلی چهره خصم، جمهوری اسلامی است.

گرچه ایران تنها مرکز این توجه ویژه، که پس از فروپاشی بلوک شرق و مهمتر از همه اتحاد شوروی قابل مشاهده است، نیست، ولی جمهوری اسلامی از جمله چند دولتی است که سیاست تسلیحاتی آنان بیش از سایر کشورهای جهان سوم توجه محافل غربی را بخود معطوف می‌دارد. در ماه‌های اخیر نشریات غربی حاوی گزارش‌های متعددی در مورد تلاش جمهوری اسلامی در راستای تجهیز نظامی خود و تبدیل به یک قدرت برتر نظامی هستند. مفسران و دولتمردان غربی اطلاعاتی را مورد علاقه خود نشان می‌دهند که در بسیاری از موارد تویستند. حکومت برآمده از همین، بزودی دریافت که برای «مفظو تحکیم دستاوردهای انقلاب»، «مقابله با ضدانقلاب داخلی» - از جمله با درگیر شدن در جنگ‌های کوچک داخلی بعنوان مثال در کردستان و ترکمن صحرا - و «خارجی» - در صورت بروز یک جنگ - «صدور انقلاب» - از جمله به لبنان - باید به تجهیز نظامی هرچه سریع‌تر و کامل‌تر

خود بپردازد. تمامی این همل، دولت اسلامی را بر آن داشت که بغضله زمانی بسیار کوتاهی پس از در دست‌گیری قدرت در تهران روابط تسلیحاتی خود را از سرگیرد و گسترش دهد. این روابط تنها بخش دادوستدهای اقتصادی ایران بودند که توسط دگرگونی‌های سیاسی سال ۵۷ ضربه قابل توجهی نخوردند. از این حقیقت که بخش اعظم این معاملات تسلیحاتی مخفیانه ادامه یافتند، بهیچوجه نمی‌توان چنین نتیجه گرفت که دولتمردان، سازمان‌های جاسوسی و بخش قابل توجهی از وسائل ارتباط جمعی غربی از مقصد نهائی محموله‌های تسلیحاتی که خاک کشورهایشان را ترک می‌کرد، بی‌خبر بودند. با گذشت همر و افزایش سابقه حکومت جدید، علاقه و تمایل سردمداران آن به سلاح‌های هرچه مدرن‌تر روز به روز فزونی گرفت. این امر، که بویژه خود مورد توقف فرب بود، توسط جنگی که از سوی عراق بر ایران تحمیل شد، قوت گرفت.

در سال ۱۳۶۷ ماهمی رفسنجانی، رئیس وقت مجلس شورای اسلامی، طی یک سخنرانی در برابر پاسداران انقلاب به این تمایل بیان رسمی بخشید. وی گفت که جمهوری اسلامی باید خود را کاملاً به سلاح‌های باکتریولوژیک و اتمی تجهیز کند. این سخنان رفسنجانی از جانب بسیاری از غربی‌ها ناشنیده گرفته شد و بخش دیگر آنان، این سخنان را به عنوان دعوتهای برای برقراری معاملات تسلیحاتی

سر دبیر سلام: هر دو جناح در انتخابات شکست خورند

سر دبیر روزنامه سلام، در جریان یک مناظره مطبوعاتی، اطلاعات تحلیلی تازه‌ای از انتخابات و ترکیب مجلس چهارم فاش کرد. وی در زمینه ترکیب مجلس چهارم گفت: «تعداد افراد دو جناح تقریباً برابر شده است. اگر در دور قبل این نسبت در نمایندگان ۱۵۰ به ۸۰ علیه جناح راست بود، اکنون تقریباً به همان نسبت به نفع جناح راست است.» وی در عین حال خاطر نشان کرد که قدرت اقلیت مجلس چهارم بسیار ضعیف‌تر از اقلیت دور قبل اکثریت با جناحی بود که دستگاه‌های دولتی در دست جناح اقلیت بود، و این دور هم دولت و هم مجلس در دست در خط آنهاست، لذا اقلیت خیلی ضعیف‌تر خواهد بود.» مهندس مهدی سردبیر سلام، کاهش تعداد روحانیون در مجلس چهارم به میزان ۴۰ تا ۵۰ درصد و «برتر شدن چهره‌های غیر سیاسی» را از ویژگی‌های دیگر مجلس جدید نامید.

مهدی تأکید کرد که در شهرستانها هر دو جناح شکست خوردند، وی گفت: «بخصوص در شهرستانها هر دو جناح شکست خوردند، و اینطور نیست که راست برنده شده باشد. اکثر چهره‌های شاخص دو جناح در شهرستانها شکست خوردند. در اصل جناح راست موفقیتی

حاشیه‌نشینی، امروز و آینده

● نسبت تعداد کپر، آلودگی، چادرزافه به کل واحدهای مسکونی در سال ۱۳۵۵ برابر ۵/۲ درصد بوده و در سال ۱۳۶۵ به ۹ درصد رسیده است.

● پیش‌بینی می‌شود ظرف ۲۰ سال آینده تنها از روستاها ۱۳ میلیون نفر به شهر مهاجرت کنند.

● حاشیه‌نشینان: مهمترین مشکل ما مشکل مسکن است. خانه‌های ما پراز موش، رتیل، مار و عقرب است. زمستانها سرما ما را تهدید میکند و تابستانها مار و عقرب، زن و بچه ما مدام در وحشت به سر می‌برد.

طرح مترو واقع شده بود، خراب کرد. ما را به این محل (جوانمرد قصاب) آوردند. در اوایل هلال‌احمر به ما چادر داد و قول دادند که در عرض ۳ ماه برای ما مسکن بسازند. الان ۳ سال از آن موقع می‌گذرد. خودتان می‌دانید چادر که نمی‌توان در برف و باران به سر برد. ما هم اجباراً به ساختن همین آلودگی که توانمان بود پرداختیم. تاکنون ۴۰ واحد مسکونی در جنب همین اردوگاه ساخته شده است، که قرار بوده است به ما بدهند ولی مسئولین می‌گویند اینجا در طرح فضای سبز واقع شده و باید خراب گردد... شهرداری جدیداً گفته است: احتمالاً تا ۲ یا ۳ ماه آینده اینجا خراب می‌کنند.»

مهمترین مشکل ما مشکل مسکن است. خانه‌های ما پراز موش، رتیل، مار و عقرب است. زمستانها، سرما ما را تهدید می‌کند و تابستان مار و عقرب، زن و بچه ما مدام در وحشت به سر می‌برند. ما تا همین چند پیش برق نداشتیم. ولی الان ۳ ماه است که به ما برق داده‌اند. اما آب، فقط یک شیر در کنار اردوگاه وجود دارد که البته اصلاً کافی نمی‌کند. (از صحت‌های نماینده حاشیه‌نشینان «اردوگاه داخل مترو» محله جوانمرد قصاب تهران با ۹۳ خانوار جمعیت.)

چنین است مشکل عمومی و درد مشترک حاشیه‌نشینان. مسکن بزرگترین مشکل آنهاست. اما مشکلات دیگر نیز بسیار، اکثر حاشیه‌نشینان یا بیکار یا دچار بیکاری پنهان هستند. فروش سنگار، جمع‌آوری لوازم اسقاطی و مستهلک و زباله‌گردی از جمله «شغل»های رایج میان حاشیه‌نشینان است. اکثر کودکان و جوانان حاشیه‌نشین با درس و مشق و مدرسه بیگانه‌اند. در عوض دردی، اعتیاد، قاچاق مواد مخدر و فحشا در این مناطق رواج گسترده‌ای دارد. باندهای قاچاق مواد مخدر و فحشا بسیاری از قربانیان خود را از میان حاشیه‌نشینان برمی‌گزینند.

حاشیه‌نشینان زندگی بسته و در خودی دارند و به یک «کاست» در جوامع شهری میمانند. آنها با هیچ یک از تشکیلات مدنی شهری رابطه‌ای ندارند و دریافته‌اند که حسابشان از دیگران جداست. درد مشترک زندگی بسته، حلقه اتصال بسیار قوی میان آنهاست. الگوهای رفتاری مشترکی دارند و هرچند پیوندهای میان آنان قوی است، به «قریبی» آنها بی‌اعتمادند. فقر شدید، فقر فرهنگی در جوامع حاشیه‌ای را شدت بخشیده و آنها که از جامعه رانده و به وسیله آن محاله شده‌اند، نیروی تخریبی عظیمی را در خود انباشته‌اند که آماده انفجار است.

این نیروی انفجاری و تخریبی را نه می‌توان سرکوب کرد و نه میتوان ندیده گرفت. در آینده ایران این نیرو نقش خود را بازی خواهد کرد. بدون حل اصولی پدیده حاشیه‌نشینی، که دم به دم بر ابعاد آن افزوده می‌شود، جامعه ما از یک ثبات پایدار برخوردار نخواهد شد.

شهرهای غیر بزرگ نیز «حاشیه‌نشینی» شکل گرفته است. بنابه آمار موجود در دهساله ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵، ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در سطح کشور دست به مهاجرت زده‌اند که از این عده حدود ۴ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر را مهاجران داخلی تشکیل میداده‌اند. مطابق همین آمار محل اقامت قبلی ۵۴ درصد این مهاجرین، شهر و ۴۶ درصد دیگر روستا بوده است. به بیان دیگر مهاجرت بعنوان عامل عمده حاشیه‌نشینی بیش از پیش خلعت مهاجرت روستا به شهر را از دست داده و خلعت مهاجرت از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگتر را گرفته است. از مجموع ۴ میلیون و ۹۰۰ هزار مهاجر داخلی در دهساله فوق ۷۴/۷ درصد آنان در نقاط شهری و تنها ۲۵/۲ درصد در نقاط روستایی اسکان مجدد یافته‌اند.

آمار دقیقی از جمعیت حاشیه‌نشینان در دست نیست. اما اطلاعات مرکز آمار حاکی از آن است که نسبت تعداد کپر، آلودگی، چادر و زافه به کل واحدهای مسکونی، که در سال ۱۳۵۵ برابر ۵/۲ درصد بوده، در سال ۱۳۶۵ به ۹ درصد افزایش یافته است. این آمار بیانگر رشد فزاینده حاشیه‌نشینی در سالهای مورد اشاره است. از سال ۱۳۶۵ به بعد، همراه با ادامه بحران اقتصادی گسترش فقر، حاشیه‌نشینی بازهم گسترش بیشتری یافته است.

مطابق پیش‌بینی‌های کارشناسان این روند در آینده نیز ادامه خواهد یافت. مدیر دفتر مطالعات جامع توسعه و احیای کشاورزی کشور در یک سخنرانی فاش کرد که مطابق پیش‌بینی‌های این «دفتر» ظرف ۲۰ سال آینده تنها ۱۳ میلیون نفر از جمعیت روستایی کشور، به شهرها مهاجرت می‌کنند. این جمعیت عظیم در کجا اسکان خواهد یافت؟

هم‌اکنون در ایران با جمعیتی نزدیک به ۶۰ میلیون نفر، قریب به ۸ میلیون مسکن وجود دارد. پیش‌بینی‌های حاکی از آن است که تا ۲۰ سال آتی جمعیت کشور دو برابر خواهد شد.

در آن زمان باید ۶۰ میلیون واحد مسکونی ایجاد شده باشد تا توجه به استهلاك واحدهای مسکونی - شرایط فعلی مسکن در کشور حفظ شود. به بیان دیگر سالانه باید حدود ۸۰۰ هزار مسکن ساخته شود، حال آنکه در بهترین سال پس از انقلاب - یعنی سال ۱۳۵۹ - تنها ۲۵۰ هزار واحد مسکونی ایجاد شده است. پیش‌بینی می‌شود که در ۲۰ سال آینده کشور با کمبود ۱۱ میلیون واحد مسکونی برای اینکه وضع بسیار بد فعلی مسکن حفظ شود، مواجه خواهد بود. نتیجه این وضع گسترش بازهم بیشتر و فزونی حاشیه‌نشینی در کشور ما خواهد بود.

تظاهرات گسترده مردم مشهد و اراک که حاشیه‌نشینان آغازگر آن بودند و پیشتر از آن دهها درگیری کوچک و بزرگ بین نیروهای دولتی با مردم حاشیه‌نشین از جمله در بروجرد و باقرآباد تهران، یکبار دیگر مسئله حاشیه‌نشینی را به یک مسئله حاد اجتماعی و سیاسی جامعه ما تبدیل کرده است. هرچند تظاهرات و اعتراضات متعدد مردمی ماههای اخیر به هیچوجه در چهارچوب حاشیه‌نشینی محدود نمانده و بدلیل فقر و تنگدستی عمومی ایجاد شده گسترده‌تر از آن یافته است. اما حاشیه‌نشینان نیروی عمده‌ای را در مبارزات اعتراضی مردم تشکیل می‌دهند. مقاله زیر بررسی کوتاهی است از معضل حاشیه‌نشینی در جامعه ایران.

* * *

حاشیه‌نشینان کسانی هستند که هرچند ظاهر در شهرها زندگی میکنند، اما به همل گوناگون نتوانسته‌اند جذب نظام اقتصادی و تولیدی شهری شوند و از خدمات شهری استفاده کنند و به صورت گروه‌های کوچک و بزرگ بدون برخورداری از حداقل‌های زندگی شهری، در حاشیه شهرها اسکان یافته‌اند. حاشیه‌نشینی پدیده مبتلا به اکثر کشورهای سرمایه‌داری پیرامونی و در حال رشد است. مهاجرت و بیکاری را میتوان همل عمده‌پیدایش و گسترش این پدیده به‌شمار آورد. ویرانی روستاها و بحران کشاورزی، عدم توزیع عادلانه زمین در روستاها و گسترش شکاف میان شهر و روستا، از جمله عواملی است که روستائیان را در گروه‌های وسیع بیسوی شهرهای بزرگ می‌کشاند. تفاوت آشکار امکانات میان شهرهای بزرگ و کوچک نیز عامل دیگری است که مهاجرت از شهرستانهای کوچک به شهرهای بزرگ را موجب می‌شود. شهرهایی که به دلیل اقتصاد بیمار خود قادر به جذب این توده‌های مهاجر نیستند، مهاجرین روستایی و شهرستانی بدون اینکه بتوانند وارد مدار تولید شهرهای بزرگ شوند، به حاشیه این شهرها رانده می‌شوند و از هرگونه خدماتی محروم می‌مانند. درکنار مهاجرت، رشد بیکاری یکی دیگر از عوامل گسترش پدیده حاشیه‌نشینی به‌شمار می‌آید. بسیاری از کارکنانی که به هر دلیل شغل خود را از دست میدهند و نمی‌توانند مجدداً جذب تولید شوند، به‌عنوان «انسانهای مازاد» به تدریج به حاشیه شهرها رانده می‌شوند.

پدیده حاشیه‌نشینی در ایران پس از کارکنانی که به هر دلیل شغل خود را از دست میدهند و نمی‌توانند مجدداً جذب تولید شوند، به‌عنوان «انسانهای مازاد» به تدریج به حاشیه شهرها رانده می‌شوند.

پدیده حاشیه‌نشینی در ایران پس از کارکنانی که به هر دلیل شغل خود را از دست میدهند و نمی‌توانند مجدداً جذب تولید شوند، به‌عنوان «انسانهای مازاد» به تدریج به حاشیه شهرها رانده می‌شوند.

پس از کارکنانی که به هر دلیل شغل خود را از دست میدهند و نمی‌توانند مجدداً جذب تولید شوند، به‌عنوان «انسانهای مازاد» به تدریج به حاشیه شهرها رانده می‌شوند.

پس از کارکنانی که به هر دلیل شغل خود را از دست میدهند و نمی‌توانند مجدداً جذب تولید شوند، به‌عنوان «انسانهای مازاد» به تدریج به حاشیه شهرها رانده می‌شوند.

* * *

«ما قیلا در حلبی‌آباد تهران پارس بودیم. دولت خانه‌های ما را بخاطر اینکه در

کنفرانس ریو: هیاهوی بسیار برای هیچ؟

آیا کابل به بیروت جدید تبدیل می شود؟

بقیه از صفحه ۱۲
 مسلح دارد. این تخمین اندکی افراط آمیز به نظر می رسد، با توجه به اینکه حتی رقم چهل هزار نفر که در مورد نیروهای احمدشاه مسعود ذکر می شود، احتمالاً بیش از تعداد واقعی این نیروهاست. اما حتی اگر تعداد از یک های مسلح این رقم نباشد، فعلاً دولت کابل به این نیرو وابسته است. ظاهراً نیروهای حکمت یار توان شکست دادن ازبک ها را ندارند.

عبدالرشید دوستم میگوید که از منافع اقلیت های ملی شمال افغانستان که بطور سنتی تحت ستم پشتون ها بوده اند، دفاع میکند و معتقد است که در افغانستان باید یک نظام فدرال با خودمختاری محلی تشکیل شود. سید منصور نادری رهبر فرقه اسماعیلیه افغانستان و از متحدان دوستم، در این مورد گفته است: "جزئیات را باید کارشناسان تدوین کنند، اما بهرحال ما خواهان یک نظام فدرال به سبک پاکستان یا آمریکا هستیم."

طرفداران نظام فدرال در افغانستان نمی گویند که چگونه نیروهایی که از اداره مشترک شهر کابل عاجز مانده اند، می توانند ضمن حفظ وحدت کشور، مناسبات میان مناطق و دولت مرکزی را بر اساس فدرالیسم و خودمختاری محلی تنظیم کنند. در کابل اینک به معنای کامل هرج و مرج حکمرانان، افراد دستجات مسلح هر چه بخواهند بزور اسلحه و یا به نرخ "جهادی"، یعنی تقریباً رایگان، می گیرند. هتل های کابل محل اطراق رهبران این گروه ها شده است. افراد آنها، به کابل به چشم شنمت جنگی می نگرند. برخی ساکنان کابل ناچار شده اند افراد مسلح را به منزل خود راه بدهند.

فاتحان کابل تنها در یک موضوع متفق القولند و آن این است که باید در افغانستان مقررات اسلامی جاری شود. دولت جدید در همان نخستین نشست خود، مشروبات الکلی را ممنوع اعلام کرد و مقرر داشت زنان با لباس سنتی در ملاعام ظاهر شوند. یونس خالص وزیر فرهنگ دولت جدید است. او که یک گروه منشعب از حزب اسلامی حکمت یار را رهبری می کند، ۸۵ سال دارد و جدیدترین همسرش، ۱۳ ساله است. بدستور یونس خالص، کتاب های "تفسیر اسلامی" باید نابود شود. از موسیقی غربی نیز دیگر خبری نیست.

به موازات بردهای مختلف میان دستجات گوناگون در کابل، به نظر می رسد که احمد شاه مسعود، وزیر دفاع دولت جدید، هنوز تمهید اصلی را از ناحیه حزب اسلامی حکمت یار می داند. بنا به برخی گزارش ها، هم مسعود و هم حکمت یار سرگرم گردآوری نیرو در تدارک بردهای بعدی اند. گفته می شود تاجیکستان اخیراً ۲۰۰ تانک در اختیار دولت جدید افغانستان گذاشته است. احمد شاه مسعود ژنرال آصف دلاور از فرماندهان ارتش رژیم نجیب الله را به ریاست ستاد ارتش گمارد و قرار است نیروهای فاتح کابل به صفوف ارتش بپیوندند. احمد شاه مسعود از همه سربازان فراری خواسته است که بار دیگر به ارتش باز گردند. همه این هلاکم، نشانگر آن است که مسعود چندان به آتش بسی که اوایل خرداد ماه در مورد آن با حکمت یار به توافق رسید، اطمینان ندارد.

یک چرخش، آغاز یک نوسازی بنیادین الگوی رشد جوامع بشری است یا نه، ممکن است کسانی بگویند از آنجا که نه اجلاس اخیر و نه هیچ اجلاس مشابه دیگری نمی تواند در مناسبات قدرت و مالکیت حاکم بر جهان که مناسبات سرمایه داری است، خللی وارد کند، نمی توان به نتایج مثبت از آن امیدوار بود. در پاسخ باید گفت مسئله بر سر مناسبات سرمایه داری به مثابه مناسبات قالب در این دوره از تاریخ بشر نیست. مسئله بر سر این است که بشریت اگر بدین گونه که تاکنون عمل کرده، کماکان عمل کند، به احتمال زیاد پایان قرن آینده را نخواهد دید. مسئله بر سر حفظ مبنای طبیعی موجودیت بشر است. این مسئله در ورای مناسبات میان طبقات و منافع آنها، در برابر جوامع بشری قرار گرفته است. اگر جامعه جهانی امروز به این مسئله پاسخ ندهد، فردا دیر خواهد بود.

معنای محلی مصوبه ریو در مورد حفظ جو زمین این است که تولید کارهای ایجاد کننده پدیده "گرمخانه" باید تا حدی کاهش یابد که ستم دی اکسید کربن در هوا، مجموعاً تثبیت شود. به گفته دانشمندان، تحقق این هدف مستلزم کاهش تولید گاز کربنیک مصنوعی به میزان ۶۰ تا ۸۰ درصد است. در مورد تنوع بیولوژیک نیز دولت ها موظف به حفظ جانوران و گیاهان در محیط زندگی طبیعی شان شده اند.

هر دوی این مصوبات بنوبه خود جایز اهمیت اند. همچنین این نکته مهم است که کشورهای ثروتمند، به لحاظ حقوقی و مسئولیت تاریخی خود را در کمک به رشد مسئولانه "جهان سوم" پذیرفته اند. این امر تصادفی نیست که جرج بوش تا آخرین روزها در مقابل خواست افکار عمومی کشورش مبنی بر شرکت در اجلاس ریو، مقاومت می کرد و این اجلاس را پوششی برای طرح مکرر خواست کمک به "جهان سوم" می دانست. در اجلاس ریو دو ژانیرو با تلاش کشورهای رشد یافته این حقیقت در چارچوب یک سند رسمی بین المللی بیان شد که مسئولیت اصلی حفظ محیط زیست برعهده شمال است نه جنوب، و همچنین بر مسئولیت کشورهای صنعتی در قبال رشد اقتصادی جهان در حال توسعه، تاکید شد. آینده نشان خواهد داد که کشورهای امضا کننده اسناد، به ویژه کشورهای صنعتی، تا چه حد به تعهدات خود وفادار می مانند. ویژگی اینگونه اسناد بین المللی این است که گاه آثار عملی خود را پس از سال ها ظاهر می کنند. از طرح اولیه حقوق بشر در اسناد بین المللی تا تبدیل آن به یک مسئله بین المللی و تحقق تحولات سیاسی به سمت رهایت بیشتر حقوق بشر، دهها سال گذشت.

البته بشر برای حل مسائلی که در ریو دو ژانیرو در دستور کار خود قرار داد، دهها سال فرصت ندارد. سیاستمدارانی که جوامع بشری را اداره می کنند، نمی توانند پس از کنفرانس ریو، به روال هادی کار خود باز گردند. زمان، زمان عمل است.

اشاره دارند که نظر به خطرات مملکتی که کره زمین را تهدید می کند، توافق های کنفرانس برای نجات سیاره ما و حل معضلات جهانی، به کلی ناکافی است. در حالی که رشد جمعیت جهان با آمهنگ فعلی، می رود تا ظرف صد سال آینده، کره زمین را غیر قابل سکونت کند، در حالی که فاصله میان شمال و جنوب هر روز بیشتر می شود، در حالی که سموم صنعتی، مناطق هر چه گسترده ای

حفظ محیط زیست کوشاست، و حتی مدعی شد که سیاست حفظ محیط زیست ایالات متحده، بهترین سیاست اکولوژیک دنیاست و باید الگوی کشورهای دیگر باشد. این در حالی است که حتی ویلیام ریلی، رئیس سازمان حفظ محیط زیست دولت آمریکا، نارضایتی خود را از نفوذ کمپانی های بزرگ آمریکایی که با کمک راستگرایانی مانند دان کویل معاون بوش، مانع اقدامات

حفاظت از جو را ۱۵۲ کشور و منشور حفظ تنوع بیولوژیک را ۱۵۰ کشور امضا کرده بودند. در منشور حفاظت از جو آمده است که تولید گازهای مخرب محیط زیست، از جمله دی اکسید کربن، باید کاهش یابد. اما این منشور حاوی برنامه زمانی برای کاهش تولید مواد آلوده کننده و افزایش کمک به کشورهای در حال توسعه جهت تامین امکانات رشد اقتصادی بدون تخریب محیط زیست، تعیین نشد. با اینکه پطرس قالی دبیر کل سازمان ملل، گردهمایی ریو دو ژانیرو را یک "کنفرانس تاریخی" خواند، اکثر سازمان های مدافع محیط زیست نارضایتی خود را از نتایج این اجلاس ابراز داشتند.

"بیانیه ریو" که در اجلاس، به امضای سران کشورهای شرکت کننده رسید، به لحاظ حقوقی الزام آور نیست. در این بیانیه، حق کشورهای رشد یافته برای توسعه اقتصادی، به رسمیت شناخته شده، اما تاکید به عمل آمده است که این رشد باید با الزامات اکولوژیک خوانایی داشته باشد. در جریات مذاکرات مالی کنفرانس، کشورهای صنعتی از دادن قول مساعد و تعیین مهلتی برای تحقق خواست سازمان ملل مبنی بر اختصاص ۰/۷ درصد (حدود یک صدو چهل) تولید ناخالص ملی کشورهای ثروتمند به حمایت از توسعه کشورهای رشد یافته، سر باز زدند. کشورهای در حال توسعه خواستار آن بودند که پرداخت این میزان از کمک برای توسعه تا سال ۲۰۰۰ تضمین گردد.

در کنفرانس ریو دو ژانیرو، کشورهای صنعتی پذیرفتند که در طول دهه های گذشته، طلعات سنگینی به محیط زیست زده اند و از این رو، از این پس باید سهم شایانی در حفظ توازن اکولوژیک به عهده گیرند. قرار است برای نظارت بر پیشرفت کار تحقق "دستور کار ۲۱"، سندی که در ریو امضا شد و حاوی برنامه هایی برای حفظ محیط زیست و توسعه اقتصادی "جهان سوم" است، کمیسیون ویژه ای در سازمان ملل تشکیل شود. "دستور کار ۲۱"، که عنوان آن به وظایف بشریت در قرن بیست و یکم اشاره دارد، مشتمل بر ۸۰۰ صفحه و ۳۹ فصل است. در این سند، اقداماتی جهت حفاظت از دریاها، تامین آب آشامیدنی و حفظ باروری زمین و تدابیر بهداشتی معینی پیش بینی شده است. در اجلاس ریو همچنین بیانیه ای درباره حفظ منابع جنگلی زمین به امضا رسید که در آن آمده است جنگل ها باید بطور دراز مدت مورد استفاده قرار گیرند و از این رو، نابودی منابع جنگلی از طریق بهره برداری کنترل نشده، سوزاندن درختان و آلودگی اکولوژیک باید متوقف شود.

در ریو دو ژانیرو دو منشور جهانی به امضا رسید که هر دو به لحاظ حقوق بین الملل، الزام آورند: منشور حفاظت از جو زمین و منشور حفظ تنوع بیولوژیک. تا روز ۲۴ خرداد، آخرین روز اجلاس برزیل، منشور

را آلوده می کنند و یا در معرض اشعه خطرناک ماوراء بنفش قرار می دهند، رهبران جهان در برزیل تنها دو سند الزام آور امضا کردند که هیچ یک حاوی مهلت های مشخص برای تحقق اهداف تصریح شده، نیست.

در حالی که تحقق برنامه های پیش بینی شده در سند "دستور کار ۲۱" مستلزم اختصاص سالانه حداقل ۱۲۵ میلیارد دلار از سوی کشورهای صنعتی به حمایت از اقدامات مربوطه در جهان سوم است، وعده های مشخص کشورهای ثروتمند در اجلاس ریو بسیار کمتر از این مبلغ بود. در کنفرانس ریو دو ژانیرو در مورد مخارج هنگام تسلیحاتی که هر سال بودجه عظیمی را که باید صرف حفظ محیط زیست و رشد اقتصادی شود، می لعه، سخنی به میان نیامد. موضوع بدهی های هنگفت کشورهای جهان سوم که بخش بزرگی از درآمد ملی این کشورها صرف پرداخت بهره آن می شود نیز در دستور کار قرار نگرفت. همچنین در این باره مذاکره نشد که چگونه باید به تحول نظام مبادلات اقتصادی بین المللی بمثابه شرط اجتناب ناپذیر دادن امکان رشد اقتصادی به "جهان سوم" پرداخت.

با این همه، نمی توان از کنفرانس ریو دو ژانیرو بعنوان "هیاهوی بسیار برای هیچ" سخن گفت. هم اینگونه ارزیابی بدبینانه از اجلاس ریو و هم باذوق و شوق از یک "موفقیت تاریخی" سخن راندن، عجولانه است. این تحولات سال های آینده است که نشان خواهد داد کنفرانس ریو آغاز

موتر حفظ محیط زیست می شوند، پنجاه نمیکنند. نطق اغلب روسای جمهور و نخست وزیرانی که در اجلاس ریو پشت تریبون قرار گرفتند، بگونه ای بود که اگر یک ناظر، از پیشینه آنها خبر نداشت، گمان میکرد که همگی از فعالین پرسابقه جنبش های حفظ محیط زیست اند! همه سیاستمداران، از اهمیت حفظ محیط زیست و توسعه اقتصادی مسئولانه سخن می گفتند، و قطعاً کمابیش بکنواخت بود. اما برخی استثناها نیز وجود داشت. به عنوان نمونه، وقتی گئولی رازاناماستی، نخست وزیر ماداگاسکار، ضمن اشاره به اینکه فضاوردان، جزیره ماداگاسکار را به خاطر فرسایش گسترده زمین، بصورت یک لکه سرخ می بینند، ناتوانی کشورش در مقابله با تخریب محیط زیست را ناشی از بار سنگین قروض خارجی دانست، و یا وقتی که فیدل کاسترو رهبر کوبا که بخاطر نطق های طولانی خود شهرت دارد، با یک نطق چهار دقیقه ای پراحساس، حتی جرج بوش را وادار کرد همراه با سایرین کف بزند، اجلاس تا حدی از رخوت و یکنواختی خارج شد. فیدل کاسترو با اشاره به مسئولیت تاریخی کشورهای استعمارگر و صنعتی، خواهان شکل گیری وجدان اکولوژیک جهانی شد و گفت: "به این خود خواهی پایان دهید. به دم زدن از داهیه رهبری جهان پایان دهید. به بی اعتنایی به محیط زیست پایان دهید."

در ارزیابی نتایج کنفرانس ریو دو ژانیرو، اغلب فعالین جنبش های حفظ محیط زیست در کشورهای مختلف، به این نکته

آیا کابل به بیروت جدید تبدیل می شود؟

چکسلواکی در آستانه تجزیه

اسلوواکی دموکراتیک "بیشترین آرا را از آن خود کردند." حزب دموکراتیک مردمی "به رهبری واسلاو کلاوس وزیر داری دولت پراگ، طرفدار یک اقتصاد آزاد و نزدیکی به غرب است. "جنبش برای اسلوواکی دموکراتیک" به رهبری ولادیمیر میچار، خواهان استقلال اسلوواکی است. این دو حزب پس از انتخابات مذاکراتی برای تشکیل دولت ائتلافی فدرال انجام دادند، اما به سرعت روشن شد که موضوع مذاکرات دیگر چگونگی تشکیل دولت نیست، بلکه آینده دولت فدرال است. میچار تاکنون چندبار با کلاوس و اسلاواول رئیس جمهوری چکسلواکی مذاکره کرده است. اسلاواول که معتقد به حفظ وحدت چکسلواکی است، در آستانه انتخابات از مردم خواست تنها به احزابی رای دهند که طرفدار حفظ وحدت کشور باشند. همین دعوت باعث شد تا میچار پس از انتخابات تا چند روز از گفتگو با هاوول به این علت که رئیس جمهور، اصل بیطرفی خود را در انتخابات نقض کرده است، سر باز زند.

نکته مهم در انتخابات چکسلواکی این بود که احزاب کمونیست سابق چک و اسلوواکی حدود یک پنجم کرسی ها را در هر دو مجلس فدرال و مجالس ملی هر دو جمهوری به خود اختصاص دادند.

سر نوشتی که یوگسلاوی دچار آن شده، اینک در انتظار چکسلواکی است، با این تفاوت که امید به طی شدن روند تجزیه بطور مسالمت آمیز در چکسلواکی وجود دارد. چکسلواکی و یوگسلاوی، هر دو از ثمرات جنگ جهانی اول بودند. با شکست آلمان و اتریش در این جنگ، معادلات قدرت در مرکز و جنوب شرقی اروپا باز نویسی شد و قدرت های پیروزمند توافق کردند که در ازای محدود کردن حوزه نفوذ مغلوبین جنگ، دو دولت فدرال منطبق بر ترکیب ملی جمعیت، ایجاد کنند. جنگ جهانی دوم نیز تغییری در این تقسیم جدید نداد و چکسلواکی و یوگسلاوی به عنوان کشورهای واحد باقی ماندند. تنها هنگامی که سوسیالیسم واقعا موجود فرو ریخت، معده های ملی مکتوم مانده طرف دهم سال، سر باز کرد و با دخالت های مستقیم و غیرمستقیم قدرت های بزرگ جدید در اروپا، زمینه تجدید نظر در مرزهای موجود فراهم شد.

چکسلواکی ۱۵/۴ میلیون نفر جمعیت دارد که از این تعداد، حدود ۶۴ درصد چک و ۳۱ درصد اسلوواکند. علاوه بر این دو ملیت، اقلیت هایی مانند مجارها و لهستانیها نیز در این کشور سکونت دارند.

در انتخابات پارلمانی اخیر چکسلواکی، "حزب دموکراتیک مردمی" در چک و "جنبش برای

افغانستان طی یک دوره آموزش افسری ارتش، توجه نجیب الله را که در آن زمان مسئول خاد، سازمان امنیت افغانستان بود، به خود جلب کرد و با حمایت نجیب الله مامور سازماندهی نیروی شبه نظامی جوزجانی شد. این نیرو تا سال گذشته از رژیم نجیب الله حمایت می کرد اما بدنبال قطع کمک های مسکو به کابل، به ائتلاف با احمد شاه مسعود فرمانده نظامی تاجیک و از

میان گروه های اشغال کننده کابل به حدی است که شبه نظامیان جوزجانی دو ستم در برخی موارد نقش نیروی پاسدار صلح را به عهده میگیرند. بنا به برخی ارزیابیها، نیروی از یک پر شمارترین نیروی شبه نظامی افغانستان است. این نیرو توسط عبدالرشید دوستم فرماندهی می شود.

دوستم که از یک خانواده روستایی است، در آغاز به قدرت رسیدن حزب دموکراتیک خلق

کابل پایتخت افغانستان در خرداد ماه شاهد درگیری های سنگین میان نیروی حزب وحدت اسلامی (مورد حمایت تهران) و اتحاد اسلامی (مورد حمایت هریستان) بود. تنها ظرف یک هفته در این درگیری ها حداقل ۱۵۰ نفر کشته و بیش از هزار تن مجروح شدند. دو طرف، هریک از طرف مقابل صدها گروگان گرفتند. برخی گروگان ها در ساختمان های متروکه بطور جمعی اعدام شدند. طرفین درگیر به آمبولانس ها و کامیون های حامل مجروحین رقیب خود حمله کردند. در یک مورد، بیمارستان هلال احمر افغانستان مورد اصابت خمپاره قرار گرفت که منجر به قطع برق بیمارستان شد. مجله آمریکایی تایم به نقل از یک دیپلمات متعین کابل می نویسد که این شهر، یک بیروت بدون "خط سبز" است. ("خط سبز" در طول سال هجرز میان مناطق مسیحی ها و مسلمانان در بیروت بود و نبردهای سنگینی در امتداد آن صورت گرفت. گنایه بیروت بدون خط سبز، به معنای این است که گروه های مسلح در کابل مناطق تعریف شده ای ندارند و سراسر شهر مرصه نبردهای آنهاست.)

درگیری میان نیروهای شیعه وهابی، نبرد جدیدی علاوه بر جنگی است که از هنگام سقوط کابل هرازگاه میان شبه نظامیان ازبک عبدالرشید دوستم و نیروهای حزب اسلامی گلبدین حکمت یار بالا میگیرد. رقابت

ملاقات دو متحد تازه: احمد شاه مسعود و ژنرال دوستم

ترکیه: پیوستن به اروپا یا احیای امپراتوری؟

نقشه از صفحه اول

جرگه اروپای متحد دارند. هر سال که بدون تصمیم جامعه اروپا در مورد تقاضای ترکیه می گذرد، بورژوازی پرتحرک ترک به علت موافقتی که بر سر راه مبادله با غرب وجود دارد، میلیاردها دلار لطمه می خورد. اگر ترکیه به جامعه اروپا بپیوندد، ارزانی نیروی کار و وسعت ترکیه، به سرمایه داری این کشور امکانات رشد پرشتابی خواهد داد، امکاناتی که موانع گمرکی و حقوقی محدودش نخواهد کرد. از این رو، این بورژوازی و بویژه سرمایه صنعتی جوان ترکیه همواره نیروی اصلی حامی استراتژی آنکارا بوده است. اکنون پان ترکیست ها به سمت مقابل اشاره می کنند، به قفقاز و آسیای میانه. اما اگر چه به لحاظ ایدئولوژیک زمینه تجدید سمگیری با در ترکیه فراهم آمده است، هنوز توجه به شرق برای سرمایه داری ترکیه در خدمت منافع مستقیم اقتصادی نیست. سرمایه داران ترکیه مانند اغلب محافل عمومی این کشور از برادران و خواهران آسیایی، بسیار سخن می گویند، اما از میان آنان کمتر کسی حاضر به سرمایه گذاری در شرق است. ملل شرقی، فقیرتر از آنند که بتوانند منسوجاتی را که ترکیه می تواند برآوردی در اروپا بفروشد، وارد بقیه در صفحه ۱۵

ثبیت بعنوان "قدرت حامی" جمهوری های مسلمان نشین قفقاز، آسیای میانه و بالکان، تبدیل شدن به حلقه واسط میان غرب و جهان اسلامی، و وزندهای در برابر قطب اسلام بنیادگرا، ناسیونالیست های افراطی ترک، برداشت ویژه ای از این استراتژی دارند. احیای امپراتوری عثمانی، در ترکیه، بسیاری کسانی که از پنج جمهوری ترک شوروی سابق سخن می گویند، پنج جمهوری آذربایجان، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان و قزاقستان که اینک آماده اند تا هر چه برادر بزرگترشان در آنکارا می گوید، بپذیرند. مطبوعات ترکیه به این ناسیونالیسم دامن می زنند، و حتی سلیمان دمیرل نخست وزیر، که در دوره های قبلی زمامداری خود مجری همان استراتژی سنتی نزدیکی مرچه بیشتر به اروپا بود، از آینده ای درخشان برای ترکیه در آسیا سخن به میان آورده است.

ترکیه در سال ۱۹۸۴ تقاضای عضویت در جامعه اروپا کرد. در بروکسل هنوز به نمایندگان آنکارا دلداری می دهند که تقاضا در حال بررسی است، در حالیکه متقاضیانی مانند سوئد و اتریش که بسیار دیرتر از ترکیه خواهان عضویت شده اند، چشم انداز بسیار روشن تری برای پیوستن به

براهمیت ترکیه در معادلات بین المللی افزوده است. تا قبل از آنکه فروپاشی اتحاد شوروی قابل پیش بینی باشد و بحران بالکان اوج گیرد، سیاست خارجی ترکیه قبل از هر چیز یک هدف را دنبال میکرد: پیوستن به جامعه اروپا. ترکیه در جمع کشورهای اسلامی، آینده درخشانی برای خود نمی دید و می کوشید یک هویت اروپایی را به جای هویت اسلامی خود بنشانند. این سمت گیری استراتژیک از دوره زمامداری آتاترک آغاز شد و تا همین تحولات اخیر، پابرجا بود. در چارچوب همین سمت گیری بود که ترکیه به ناتو پیوست، و درست مطابق همین استراتژی بود که آنکارا در نیمه دوم دهه هشتاد سعی کرد تصویر یک دموکراسی فدرالی را به جای دیکتاتوری نظامی بنشانند تا راه برای پیوستن به بازار مشترک اروپا فراهم شود.

اکنون نیز هنوز نشانه ای وجود ندارد که آنکارا از تلاش برای ورود به جامعه اروپا دست کشیده است. اما در سالهای اخیر، چشم انداز جدیدی بروی ترکیه گشوده شده است که اگر هم استراتژی سنتی پیوستن به اروپا را تحت الشعاع قرار ندهد، حداقل به سیاست خارجی آنکارا وجه دیگری نیز می دهد: تلاش برای

سازمان ملل را متقاعد کند که اقدام نظامی، تنها راه مقابله با توسعه طلبی بلگراد است. ترکیه حتی اعلام کرده است در صورتی که سازمان ملل، مجوز عملیات نظامی علیه صربستان را صادر کند، حاضر است سهم اصلی را در چنین عملیاتی بعهده گیرد.

بالکان، تنها ره صهای نیست که در آن، ترکیه برای خود نقش "قدرت حامی" قائل است. در جنگ قره باغ نیز آنکارا خود را ذی نفع می داند و حتی تا آستانه مداخله نظامی بسود آذربایجان پیش رفته است. اورال رئیس جمهور ترکیه به ارمنستان اخطار کرده است در صورتی که ایروان به فکر تغییر مرزها و تصرف و انضمام قره باغ بیافتد، ارتش ترکیه به حمایت از آذربایجان وارد جنگ خواهد شد. چندی پیش وقتی نیروهای ارمنی از مرزهای منطقه نخجوان که متعلق به آذربایجان است اما در محاصره ارمنستان، ترکیه و ایران قرار گرفته، گذشتند، ترکیه به نیروهای خود آماده باش داد، علی اف رئیس پارلمان نخجوان باشتاب به آنکارا رفت و با افزایش خطر پیوستن ترکیه به جنگ، ارمنستان خود را ناگزیر از تکذیب هرگونه چشمداشت به نخجوان دید.

موقعیت جدید جهانی،

برقراری ارتباط از طریق فاکس

دوستانی که در اقصی نقاط جهان میخواهند با دبیر خانه مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) رابطه برقرار کنند، خوانندگان و علاقمندان نشریه کار که میخواهند خبر، مقاله و پاسندی را سرچهار برای نشریه ارسال بدارند، از طریق شماره فاکس 3318290 - 221 - 00 49 آلمان با ما تماس بگیرند.

برای اشتراک نشریه "کار" در خارج از کشور فرم زیر را پر کرده و همراه با معادل های اشتراک، شماره پستی و آدرس پستی برگردانید.

برداشت های اشتراک به آدرس نشریه ارسال نمائید.

اروپا	دیگر نقاط
بهای اشتراک نشریه "کار" ۴۵ مارک	بهای اشتراک نشریه "کار" ۵۲ مارک
یک ساله ۹۰ مارک	۱۰۴ مارک

آدرس کامل (لطفا خوانا بنویسید):

<p>KAR No 37 24. JUN 1992</p>	<p>ارگان مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)</p>
<p>حساب بانکی: M.ABD NR-35263011 کدبانک: 37050198 Stadtparkasse Köln GERMANY</p>	<p>آدرس: Address: Ruzbeh Postfach 1810 5100 Aachen GERMANY</p>